

de Mieres, sirvent a casa; i de sentir-l'hi, passà al llençatge de la meua família». Distingeix el sentit del cast. *brizna* i dels cat. *bri* i *volva*; i tant en això com en la idea de 'grolleria', en què insisteix, potser pensa relacionar l'arrel d'aquest mot amb la de *vil* (erròniament, és clar).

Precisa: «és un tros petit de-bosquina separat de la planta --- una *vilorda*, en considerant-la unida a una planta, perd aquest nom per pendre el de *brossa* o el de *branquilló* --- una *volva* pot ser o no de matèria vegetal, una *vilorda* és sempre de matèria vegetal --- 'se m'ha ficat una *vilorda* a l'ull' té un sentit més alarmant que 'se m'ha ficat una *volva* a l'ull'; *busca* dóna idea de cosa prima i curta, que pot ser o no de matèria vegetal; *vilorda* dóna idea de cosa branquiforme i --- 15 vegetal».

VCatalà en *Ombrivoles* (1904-10): «teranyines com mocadors de butxaca, carregades de pols i *vilorda*. Pr. Bertrana, en *Proses Bàrbares* (1911) parlant dels seus cans de caça: «era la mateixa netedat: en son pelatge --- ni el fang ni la *vilorda* no s'hi enganxaven pas, i si s'hi enganxaven ell sabia treure'ls-en amb una extremitat característica que equivalia a un bany o a una raspallada», «el morro entrenyat, y ple de babaies y *vilorda*» (pp. 24, 32).

Sobre l'origen del mot el supòsit pre-romà descansa sobre bases fermes, i la conjectura formulada en el vol. II és versemblant en tots els aspectes, molt en l'aspecte semàntic; i l'únic detall fonètic no explicat, la *-i-* de la variant *vilorda* en lloc de *belorda* (ara comprovat a Prats de Molló)/*bolorda* és minúscul i comprensible per contaminacions (el parònim *vilania* havia estat molt popular etc., *viosta/brosta, violla*).¹

És clar que el cast. VILORTA se n'aparta molt pel sentit; cert que si aquest parteix d'una arrel ibero-basca BILURR (DECH v, 817a56ss.) i aquesta reunita el sentit de *bildu* 'reunir, recollir' amb el de *biur* «vilorta» i *biurtu* 'tòrcer', encara podríem pensar en una formació iberoide a base de la idea d'"embolcall, embalum", d'on 'embolic, embull' d'herbetes, pelatge etc.; condició sine qua non, però justament això és ben dubtós.

En efecte, encara de Mitxelena declara la meua etimologia «muy verosímil» en *FonHiVca*, 482, 521, en el BSVAP XIII, 498-9, hi feia la reserva que és dubtós que «*bi(h)ur* 'torcedura' i *-bil* 'rodó' (d'on *bildu*) pertanyin a la mateixa família: *biur* ja apareixeria en ibèric; *billur(ri)* 'vilorta' té sempre *-l-* i *bi(h)ur* no té variants que indiquin *-l-*; ja l' d'aquell no sembla deguda a palatalització secundària; *biurda* 'convolvulus' és dubtós que hi tingui res a veure». Així, doncs, la part més ferma és la relació de *vilorta* amb la idea de 'tòrcer', poc ferma quant a la idea de 'reunir, recollir' expressada per *bildu* (que ve de *bil* 'rodó'), i justament la idea de *vilorda* va ben poc amb la de 'tòrcer'.²

DERIV.: *Bilordada* b.emp. *Envilordar* 'embrutar de vilorda': «abrigats en llurs tapaboques, que rosseguen y *envilorden* per les lloses del pis», Bertrana, *Pros. Bàrb.*, 130. *Desenvilordar*: «Ha *desenvilordat* les espardenyes», Bertrana (*Els Herois*, O. C., 973b6).

¹ Algun suport s'hi pot afegir amb el nom d'una antiga localitat de l'alta vall de l'Aude: «eclesia Sancti Stephani qui est in *Bolorda*» prop d'Atsat o Quilhan, o sigui a tocar del domini català, pocs km. aigües avall del Capcir; si entenc bé la cita de Molinier en *Hist. de Languedoc* (v, 219), és del S. XIII o prop. No serà VILLA HORRIDA, del qual s'aparta la *B-* i netament la *o* i no *i*. — ² És més que dubtós que el tipus cast. *vilorto/-a* hagi arribat mai fins al català. La documentació castellana és sobretot occidental: Galícia, Ast., Salm., Santander, Cast. la Vella, també quelcom per Aragó (DECH, 815b28-35, dades que Alvar, *ArchFilAr.* VIII, 23, poc més fa que parafrasejar). Cert que a Roda d'Isàvena el mot no era desconegut, però 2 declararen que de les usades per fer una lligada de llenya ells deien *ligãdas*, i *bilãrtas* ho diuen «a Muntanya» (vagament precisaren després Serradui...), 1957. En tot cas no existeix el mot *vilort* d'AlcM: *vilorta* i *vilort* són afegits del Lab. de 1888 (res el 1840 ni 1864) que ho dóna res més que com una «espècie de joc que s'usa a Cast. la Vella» amb trad. cast. *vilorte*, que Salvat s'hi agafa per canviar-ho en l'altra catal. d'aquest mot castellà. Hi ha Alcoi *vellorsa* 'anella de fusta que serveix de capcingle' (AlcM) forma en *-sa*, sense resposta en els parlars castellans, però el mot consta bé a Andalusia (fins a Baza), i la *-sa* reforça la impressió d'un terme intrús des de Múrcia amb la ç de *retòrcer* i *reforça*. Les teories de Schuchardt quedaren del tot descartades en el meu article (recordem que el fr. *balourd* és *bes-lord*, veg. PALURDO, DCEC/DECHñ).

Vilort no existeix, V. *vilorda* No és *La Vilosa* sinó *Vilossa* amb *-ss-* sorda i sense article: «si passeu per *bilòsæ* tindreu bon camí» *Viltat, viltenir, V. vil Viluar, V. valuar* (VALER) *Vim, vima, V. vimet Vimba, vimbar, V. minvar* (MENYS) *Vime, vimedà, vimeguera, vimejar, V. vimet Vimella, V. verema* (VI) *Vimenera, vimenós, V. vimet*

VIMET, plural *vimets*, alteració de VIMENS, que ve del VIMEN, -INIS, id. □ 1.ª doc.: docs. del S. XIV.

Els DAG. i AlcM citen *vimens* en dues llistes o inv. d'aquest temps: «item dos massos de *vimens*» en un de Bna. de les *Memòries* de Capmany, i un de mall. de 1306. «Viu denant mi la pus fera / domna que mai auzíssets dir / --- / com era gent afaissonada / e de bells vestits arresada / --- / l'un ull semblava fos gra d'all / --- / que semblava fos embriaga; / en la faç hac una gran plaga / que la meitat era mig morta; / e fon cinta d'un redorta / de *vimens* mesclat ab fil d'aur: / los seus vestits trop gran tresaur / mostraven ---», BMetge (*Fort. e Pru.*, v. 341, NCL., 69). És el mateix mot, qui sap si amb un altre significat, en JRoig, on es tracta d'un remei casolà o supersticiós, que recomana una dona casada al marit malalt: «no febrejau / ni serà res: / de fredor és / --- / rajola, teula / calda, meteu-la / sobre lo mal / --- / saquet, ventosa / e tabalet, / albaranet / al coll lligat, / *vime* tallat: / no